

Sygnatura akt III C 825/22

POSTANOWIENIE

Dnia 2 czerwca 2023 r.

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie, Wydział III Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Małgorzata Janik-Białek

po rozpoznaniu w 2 czerwca 2023 roku w S.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **J. J.**

przeciwko **Skarbowi Państwa – Ministerstwu Sprawiedliwości w W.**

o zapłatę

postanawia:

1. zwolnić powoda J. J. od kosztów sądowych w całości,
2. oddalić wniosek powoda J. J. o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Sędzia Małgorzata Janik - Białek

Sygn. akt III C 825/22

UZASADNIENIE

punktu 2 postanowienia z dnia 2 czerwca 2023 r.

J. J. wniósł przeciwko Skarbowi Państwa – Ministerstwu Sprawiedliwości w W. pozew o zadośćuczynienie za krzywdę doznaną na skutek niezgodnego z prawem działania funkcjonariuszy wymiaru sprawiedliwości, które skutkowały naruszeniem jego dóbr osobistych i rozstrojem zdrowia. Działania te polegały na bezprawnym, w ocenie powoda, oddalaniu jego wniosków i wnoszonych środków zaskarżenia oraz zwrocie wnoszonych pism.

Wraz z pozwem wniósł o zwolnienie od kosztów sądowych i o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, podnosząc, że nie jest w stanie ponieść kosztów sądowych i wynagrodzenia pełnomocnika z wyboru bez uszczerbku dla koniecznego utrzymania. Powód choruje na nadciśnienie oraz ślepotę gałki ocznej prawej od urodzenia i upośledzone widzenie lewooczne.

Okoliczności przytoczone przez powoda uzasadniały zwolnienie go od kosztów sądowych w całości, o czym Sąd orzekł w punkcie 1 postanowienia.

Nie zostały natomiast spełnione przesłanki uzasadniające ustanowienie dla powoda pełnomocnika z urzędu.

Przepis art. 117 par. 1 k.p.c. stanowi, że strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Zgodnie z art. 117 par. 5 k.p.c. sąd uwzględni wniosek, jeżeli udział adwokata lub radcy prawnego w sprawie uzna za potrzebny. Podstawą oddalenia wniosku nie może być skorzystanie przez osobę fizyczną z nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, o których mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 945).

Przesłanką uwzględnienia wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu dla osoby zwolnionej od kosztów sądowych jest potrzeba udziału w sprawie pełnomocnika w osobie adwokata lub radcy prawnego. Potrzeba udzielenia profesjonalnej pomocy prawnej stronie zachodzi przede wszystkim w sytuacji, gdy strona jest nieporadna, przez co należy rozumieć sytuację, w której nie potrafi ona w zrozumiały i poprawny sposób przedstawić swojego stanowiska procesowego oraz nie ma podstawowej orientacji w regułach rządzących procesem cywilnym, w związku z czym nie można zasadnie oczekiwać, iż pouczenia sądu udzielane w trybie art. 5 k.p.c. będą wystarczające dla zapewnienia tej stronie odpowiedniej wiedzy o możliwych i celowych czynnościach procesowych. O potrzebie przyznania pełnomocnika z urzędu można też mówić wtedy, gdy strona wprawdzie nie jest nieporadna, jednakże sprawa ma na tyle skomplikowany pod względem prawnym lub faktycznym charakter, że jej właściwe prowadzenie wymaga pogłębionej wiedzy prawniczej. Wreszcie, potrzeba ustanowienia pełnomocnika z urzędu istnieje wtedy, gdy strona (np. ze względu na chorobę) nie jest w stanie samodzielnie prowadzić sprawy, w szczególności stawiać się na kolejne terminy rozpraw (por. orzeczenie SN z dnia 23 września 1964 r., II PZ 46/64, NP 1965, nr 5, s. 56, zob. także postanowienie SN z dnia 14 stycznia 2002 r., I PZ 99/01, OSNP 2004, nr 4, poz. 66; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 10 października 2003 r., II CK 161/03, Lex, nr 148620, postanowienie SA Krakowie z dnia 05.09.2012r., I ACz 1243/12, postanowienie SA w Krakowie z dnia 04.09.2012r., I ACz 1228/12).

Przedmiotowe postępowanie ma doprowadzić do rozstrzygnięcia sporu o zapłatę zadośćuczynienia za krzywdę, której powód miał doznać na skutek bezprawnego zachowania funkcjonariuszy wymiaru sprawiedliwości. Powoda, z punktu widzenia treści i formy złożonego pozwu oraz podejmowanych w toku procesu czynności nie sposób uznać za osobę nieporadną, wymagającą pomocy profesjonalnego pełnomocnika. Wręcz przeciwnie, sformułowane przez niego wnioski oraz twierdzenia jawią się jako logiczne i konsekwentne. W szczególności powód prawidłowo oznaczył strony procesu oraz jego przedmiot, a uzasadnienie żądania pozwu wskazuje, że orientuje się on w przedmiocie sprawy i wiadomym jest jemu, jakie okoliczności i zarzuty należy podnieść, a także jakie wnioski dowodowe należy zgłosić, w celu uzasadnienia swojego stanowiska procesowego. Fakt zaś, że pozew nie spełnia wszystkich warunków wymaganych dla tego pisma, nie świadczy jeszcze o tym, że powód jest nieporadny i dla zapewnienia jemu prawidłowego udziału w sprawie potrzebuje pomocy profesjonalnego pełnomocnika. Powód, zobowiązany do uzupełnienia braków formalnych wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych i o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, uzupełnił wnioski w określonym terminie i w poprawny sposób, co umożliwiło nadanie mu dalszego biegu i rozpoznanie merytoryczne wniosku. Powód, pouczony o sposobie i terminie zaskarżenia postanowienia w przedmiocie rozpoznania wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych i o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, wniósł o sporządzenie uzasadnienia tego postanowienia na piśmie i zachował przewidziany dla tej czynności termin. Fakt ten przesądza o tym, że powód, wbrew stanowisku wyrażonemu we wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, rozumie treść kierowanych do niego wezwań i pouczeń i potrafi się do nich zastosować. Ma on zatem podstawową orientację w regułach rządzących procesem cywilnym, w związku z czym można zasadnie oczekiwać, iż pouczenia sądu udzielane w trybie art. 5 k.p.c. będą wystarczające dla zapewnienia jemu odpowiedniej wiedzy o możliwych i celowych czynnościach procesowych. Wezwany do uzupełnienia braków formalnych pozwu, będzie potrafił w prawidłowy sposób pismo to uzupełnić i poprawić. Powód nie wskazał, aby schorzenia, na które cierpi, w jakiegokolwiek mierze utrudniały mu podejmowanie czynności procesowych. W tym stanie rzeczy, w ocenie Sądu, nie zachodzi potrzeba udziału pełnomocnika zawodowego w sprawie, co skutkuje oddaleniem wniosku powoda w tym przedmiocie.

Mając powyższe na uwadze oraz treść cytowanych przepisów orzeczono jak w punkcie 2 sentencji postanowienia.

Sędzia Małgorzata Janik – Białek